

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.2.2016
COM(2016) 53 final

2016/0031 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

**millega luuakse liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi
energiakokkuleppeid ja mittesiduvaid vahendeid käsitlev teabevahetuse mehhanism ning
tunnistatakse kehtetuks otsus nr 994/2012/EL**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2016) 27 final}

{SWD(2016) 28 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Energialiidu strateegias (COM(2015) 80) on märgitud, et „*[e]nergiajulgeoleku (ja eriti gaasivarustuse kindluse) tagamiseks on oluline, et energia ostmiseks kolmandate riikidega sõlmitud lepingud vastavad täielikult ELi õigusaktidele.*” Sama põhimõtet järgides kutsus Euroopa Ülemkogu 19. märtsi 2015. aasta järeldustes üles „tagama kõigi välistelt tarnijatelt gaasi ostmisega seotud lepingute puhul ELi õiguse täieliku järgimise, eelkõige suurendades selliste lepingute läbipaistvust ja kooskõla ELi energiajulgeoleku alaste sätetega”.

Parlament ja nõukogu võtsid 25. oktoobril 2012 vastu otsuse liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi energiakokkuleppeid käsitleva teabevahetuse mehhanismi loomise kohta (valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlev otsus),¹ mis jõustus 17. novembril 2012. Kõnealuse mehhanismi põhipunkt on see, et pärast valitsustevahelise kokkuleppe sõlmimist liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel kontrollib komisjon asjaomase kokkuleppe vastavust liidu õigusele.

Komisjon on alates 2012. aastast saanud kõnealuse mehhanismi rakendamisel märkimisväärsed kogemusi. Komisjon on vastavalt analüüsile, mis on esitatud mõjuhindangus valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse läbivaatamise kohta ning Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruandes valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse kohaldamise kohta, et ehkki praegune süsteem on kasulik selleks, et saada teavet olemasolevate valitsustevaheliste kokkulepete kohta ja teha kindlaks liidu õigusele mittevastavusest tulenevad probleemid, ei piisa sellest nende vastuolude kõrvaldamiseks. Euroopa energialiidu strateegias on täpsemalt märgitud, et „*[p]raktikas on ilmnunud, et nende lepingute üle uuesti läbirääkimiste pidamine on väga raske. Allakirjutanute seisukohad on juba kindlaks määratud, mis toob kaasa poliitilise surve lepingu mis tahes aspekti muutmise vältimiseks.*”

Seepärast looks komisjoni kaasamine enne valitsustevaheliste kokkulepete sõlmimist liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel olulist lisaväärtust ning aitaks kõrvaldada võimalikud vastuolud rahvusvaheliste lepingute õigusest ja ELi õigusest liikmesriikidele tulenevate kohustuste vahel.

Seoses sellega on valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse läbivaatamisel kaks põhieesmärki:

- 1) tagada valitsustevaheliste kokkulepete vastavus ELi õigusele, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ja suurendada ELi energiajulgeolekut, ning
- 2) suurendada valitsustevaheliste kokkulepete läbipaistvust, et muuta ELi energiavarustus tasuvamaks ja suurendada liikmesriikidevahelist solidaarsust.

Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega

Käesolev ettepanek on kooskõlas mitmesuguste ELi energiaturu toimimise parandamiseks ja ELi energiajulgeoleku suurendamiseks ELis vastu võetud meetmetega.

¹ Otsus 994/2012/EL liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi energiakokkuleppeid käsitleva teabevahetuse mehhanismi loomise kohta.

Praegu kehtiva valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse läbivaatamine on osa 2015. aasta veebruaris vastu võetud energialiidu strateegiast, millega määratakse kindlaks ELi läbivaadatud energiapoliitika üldine kontekst ja juhtimisstruktuur.

Energialiidu strateegia tegevuskava sisaldab arvukalt meetmeid ELi energiapoliitika suhtes. Seega tuleks käesoleva ettepaneku puhul võtta arvesse ka teisi algatusi, sealhulgas gaasivarustuskindlust käsitleva määruse² läbivaatamist. Valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlev otsus on tihedalt seotud gaasivarustuskindlust käsitleva määrusega, kuid otsusega loodud teabevahetuse mehhanismi kohaldamisala on laiem. Valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlevas otsuses on selline kokkulepe määratletud kui „ühe või enama liikmesriigi ning ühe või enama kolmanda riigi vaheline õiguslikult siduv kokkulepe, mis mõjutab energia siseturu korraldust või toimimist või liidu energiavarustuse kindlust”. Seega kohaldatakse valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlevat otsust kõikide energiatoodetega, eelkõige gaasi, nafta ja elektri, seotud tarneid ja taristut hõlmavate valitsustevaheliste kokkulepete suhtes. Ainus, mida otsus ei hõlma, on valitsustevahelised kokkulepped, milles käsitletakse Euratomi asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluvaid küsimusi. Nende kokkulepete jaoks on Euratomi asutamislepingu artikliga 103 ette nähtud konkreetne eelmenetlus.

Valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse kohaldamisalasse ei kuulu äriettevõtjate vahelised kaubanduslepingud³. Käesoleva ettepanekuga ei laiendata valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse kohaldamisala valitsustevaheliste kokkulepetega seotud kaubanduslepingutele, kuna vastavalt energialiidu strateegiale on kaubanduslikud gaasitarnelepingud hõlmatud gaasivarustuskindlust käsitleva määruse läbivaatamise ettepanekus.

Kooskõla Euroopa Liidu muude poliitikavaldkondadega

Käesolev ettepanek hõlmab enamasti kui ELi energiapoliitikat. Tagades valitsustevaheliste kokkulepete vastavuse ELi õigusele, edendatakse ka muid liidu õiguse valdkondi, nagu siseturгу, konkurentsiküsimused ja riigihanked.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku eesmärgid, mis on loetletud eespool, vastavad ELi lepingus seatud järgmistele sihtidele:

- tagada energiavarustuskindlus liidus (ELi toimimise lepingu artikli 194 lõike 1 punkt b);
- luua toimiv energiasiseturg liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus (ELi lepingu artikli 3 lõige 3; ELi toimimise lepingu artikli 194 lõige 1).

Seega on nii kavandatava valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva läbivaadatud otsuse kui ka praeguse valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse (mille Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid vastu 25. oktoobril 2012) õiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 194.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (viide XXX).

³ Valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse põhjenduses 7 on rõhutatud, et selle otsusega ei kehtestata ettevõtjatevahelistest kokkulepetest tulenevaid kohustusi. Lisaks on põhjenduses täpsustatud, et liikmesriigid võivad edastada komisjonile vabatahtlikult kaubanduslepinguid, millele on selgelt osutatud valitsustevahelistes kokkulepetes.

Subsidiaarsus (ei kuulu liidu ainupädevusse)

Vajadus ELi meetme järele. Valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse läbivaatamise õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 194. Valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlev otsus võeti 2012. aastal vastu samal õiguslikul alusel, pidades silmas subsidiaarsuse põhimõtet. Kui komisjon kehtestaks kohustusliku eelkontrolli, tingiks see valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse muutmise. Muudatused tähendaks seda, et ülesandeid hakkab liikmesriikide asemel täitma EL. Nagu eespool selgitatud, näitavad kogemused, et liikmesriikide hinnang ei ole piisav ega rahuldav selleks, et tagada valitsustevaheliste kokkulepete vastavus ELi õigusele, ning põhjustab õiguskindlusetust. Komisjoni eelkontroll annaks probleemide lahendamisel olulist lisaväärtust (eelkõige vastuolude puhul liikmesriikidele rahvusvaheliste lepingute õigusest ja ELi õigusest tulenevate kohustuste vahel).

ELi lisaväärtus. Energiataristu ja turgude järkjärguline integreerumine, ühine sõltuvus välistarnijatest, vajadus tagada solidaarsus kriisilukorras – kõik see eeldab, et olulisi poliitilisi energiavaldkonna otsuseid ei tuleks vastu võtta ainult liikmesriigi tasandil, vaid koostöös naaberriikide ja ELiga. Valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleval otsusel on välismõõde (kokkulepped kolmandate riikidega), kuid see hõlmab ka siseturgu (liidu õigusega vastuolus olevad sätted, näiteks sihtkohaklauslid, takistavad energiatoodete vaba liikumist siseturul). Seega annab koostöö ja läbipaistvuse suurendamine ELi tasandil käesoleva ettepaneku raames selgelt lisaväärtust.

Proportsionaalsus

Ettepaneku eesmärgid on järgmised:

- 1) tagada valitsustevaheliste kokkulepete vastavus ELi õigusele, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ja suurendada ELi energiapuudust, ning
- 2) suurendada valitsustevaheliste kokkulepete läbipaistvust, et muuta ELi energiasüsteemi tasuvamaks ja suurendada liikmesriikidevahelist solidaarsust.

Nende eesmärkide täitmiseks tehakse ettepanek kasutada põhiliselt kombinatsiooni vabatahtlike standardsätete kohaldamisest ja valitsustevaheliste kokkulepete hindamisest enne nende allkirjastamist. Nagu selgub valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse läbivaatamise mõju hinnangust, ei ole praeguse süsteemi säilitamine tõhus. Eelkõige ei ole seni sõlmitud ühtki valitsustevahelist kokkulepet, mille puhul komisjon on küsitavusi leidnud.

Samuti on mõjuhinnangus järeldatud, et vabatahtlike standardsätete väljatöötamine võiks aidata liikmesriikidel vältida vastuoluliste sätete sattumist liidu õigusega, kuid kuna valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse kohaldamisala hõlmab suurt hulka eri olukordi ja ärimudeleid, ei ole võimalik välja töötada standardsätteid, mis oleksid piisavalt täpsed õiguskindluse tagamiseks ning annaksid sama tulemuse, mis lõpliku kokkuleppekavandi üksikasjalik eelhindamine. Samuti võib juhtuda, et liikmesriikidel ei õnnestu kolmanda riigi positsiooni ja läbirääkimisjõu tõttu kõnealuseid standardsätteid valitsustevahelisse kokkuleppesse lisada.

Seega jõuti mõjuhinnangus järeldusele, et kohustusliku eelhinnangu andmine on kõige leebem lähenemisviis, mille abil on võimalik vältida liidu õigusega vastuolus olevate valitsustevaheliste kokkulepete sõlmimist.

Vahendi valik

Kõnealuses valdkonnas on olemasolev õigusakt valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlev otsus. Käesoleva ettepaneku eesmärk on tugevdada ja täiustada olemasolevas otsuses sätestatud meetmeid ja menetlusi. Seepärast oli asjakohane valida vahendiks otsus. Võttes arvesse uute elementide kogust ja ulatust, on käesolevas otsuse eelnõus tehtud ettepanek kehtivate sätete muutmise asemel tunnistada kehtetuks ja asendada praegune otsus nr 994/2012/EL.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Järelhindamised / olemasolevate õigusaktide toimivuse kontroll

Käesolev ettepanek tugineb kogemustele, mille komisjon on saanud valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse rakendamisel alates selle jõustumisest 17. novembril 2012 ja mida on analüüsitud valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse läbivaatamise mõju hinnangule lisatud hindamisaruandes ning Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruandes valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse kohaldamise kohta.

Kõnealustes aruannetes on valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse tõhusust hinnates jõutud järeldusele, et praegu kehtivate sätetega (eelkõige ELi õigusele vastavuse järelkontrolli käsitlevate sätetega) ei ole suudetud tagada, et ELi õigusega vastuolus olevad valitsustevahelised kokkulepped muudetak ELi õigusele vastavaks, samuti ei ole need otseselt mõjutanud liikmesriikide läbirääkimisi kolmandate riikidega. Eelkõige tuleks märkida, et komisjonile ei ole eelhinnangu saamiseks vabatahtlikult esitatud mitte ühtegi valitsustevahelise kokkuleppe kavandit. Seetõttu ei peeta valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlevat otsust selle praegusel kujul tulemuslikuks.

Lisaks leitakse, et üldjoontes õigustab praegusest valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlevast otsusest saadav suhteline kasu otsusega seotud kulusid, kuna see otsus aitab tagada energia siseturu toimimist ja terviklikkust ning parandab varustuskindlust. Siiski võiks valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlev otsus olla tõhusam, kui sellega oleks vastavuse kontrollimiseks praeguse järelkontrolli asemel ette nähtud eelkontroll. See suurendaks märkimisväärselt õiguskindlust ning aitaks nii liikmesriikidel kui ka komisjonil kulusid vältida.

Lisaks selgub aruannetest, et valitsustevahelised kokkulepped on ELi energiasektoris ka edaspidi väga tähtsal kohal. Seega on valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlev otsus asjakohane, kuid seda tuleb kohandada vastavalt energiatarnete ja tarneteede muutumisele. Aruannetes rõhutatakse ka seda, et valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleval otsusel on ilmne ELi lisaväärtus, kuna see otsus suurendab koostööd ja läbipaistvust ELis ning toetab varustuskindlust ja energia siseturu toimimist.

Seega on kõnealustes aruannetes jõutud üldisele järeldusele, et praegu kehtivas valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlevas otsuses sätestatud menetlused ei ole täiesti asjakohased ja seejuures on peamine menetlusprobleem liidu õigusele vastavuse järelkontrollisüsteem, mida hakati kohaldama pärast seda, kui keeruliste institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemusel võeti 2012. aastal vastu valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlev otsus.

Käesolevas ettepanekus käsitletakse kindlakstehtud puudusi.

Konsulteerimine sidusrühmadega

28. juulist kuni 22. oktoobrini 2015 toimus avalik konsultatsioon. Komisjon sai sidusrühmadelt, sealhulgas liikmesriikidelt ja mitmelt ühenduselt (reguleerivad või asjaomase sektoriga seotud ühendused), 25 vastust ja konsultatsiooni käigus saadud vastuste hulka võib pidada rahuldavaks.

Kõik vastanud rõhutasid, et valitsustevahelised kokkulepped mõjutavad oluliselt energiavarustuskindlust ja energiasiseturu nõuetekohast toimimist. Eriarvamustel oldi küsimustes, kas valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsusega loodud süsteemi on vaja tugevdada ja kuidas seda kõige paremini teha.

Kõnealuse avaliku konsulteerimise tulemuste täielik aruanne on lisatud valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse läbivaatamise mõju hinnangule ja mittekonfidentsiaalsed vastused on avaldatud komisjoni veebisaidil⁴.

Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse rakendamisega seotud teave on osaliselt konfidentsiaalne nii kõnealuse otsuse enda sätete (Artikkel 4 – konfidentsiaalsus) kui ka määrusega (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele)⁵ kehtestatud teatavate erandite tõttu (artikli 4 lõike 1 punkti a kolmas taane – rahvusvaheliste suhete kaitse, artikli 4 lõike 5 – liikmesriigi taotlus, et institutsioon ei avaldaks kõnealusest liikmesriigist pärit dokumenti ilma tema eelneva nõusolekuta, või artikli 4 lõike 2 teine taane – kohtumenetluse ja õigusnõustamise kaitse). Muu hulgas otsustati kõnealuste konfidentsiaalsusnõuete tõttu mitte korraldada välisuuringut praegu kehtiva valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse rakendamise kohta.

Mõju hindamine

Mõjuhinnangus toetatakse kõiki kavandatavaid meetmeid. Õiguskontrollikomitee esitas 4. detsembril 2015 oma positiivse arvamuse.

Mõju hindamisel kaaluti viit poliitikavalikut:

1. variant: võrdlusstsenaarium: valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitlevat otsust ei muudeta, kuid karmistatakse rikkumismenetlust;
2. variant: valitsustevahelistesse kokkulepetesse lisatakse standardsätteid, mis vastavad ELi õigusele / suunistele;
3. variant: valitsustevaheliste kokkulepete kohustuslik eelhindamine komisjonis;
4. variant: komisjoni kohustuslik osalemine vaatlejana valitsustevaheliste kokkulepete sõlmimiseks peetavatel läbirääkimistel;
5. variant: komisjon peab läbirääkimisi ELiga energiavaldkonnas sõlmitavate kokkulepete üle.

Mõjuhinnangus järeldati, et pakutud variantide hulgas on kõige kulutõhusam, tulemuslikum ja proportsionaalsem 3. variant.

⁴ <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-review-intergovernmental-agreements-decision>

⁵ EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine

Ettepanek suurendab halduskoormust vähesel määral.

Põhiõigused

Ei kohaldata

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ELi eelarvet.

5. MUUD KÜSIMUSED

Rakenduskavad ning järelevalve-, hindamis- ja aruandluskord

Valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse artikkel 8 sisaldab läbivaatamisklauslit. Vastavalt kõnealusele artiklile peab komisjon koostama 1. jaanuariks 2016 ja seejärel iga kolme aasta järel aruande.

Lisaks valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse läbivaatamise mõju hinnangule lisatud hindamisaruandele lisatakse käesolevale valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse läbivaatamise ettepanekule Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatav esimene aruanne.

Komisjon kavatseb tulevikus vastavalt valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva otsuse artiklile 8 esitada 1. jaanuariks 2020 järgmise aruande.

Komisjon kui aluslepingute täitmise järelevalvaja järgib vajaduse korral ka aluslepingu artiklis 258 sätestatud menetlust, kui mõni liikmesriik ei täida oma kohustusi liidu õiguse rakendamisel ja kohaldamisel.

Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)

Ei kohaldata.

Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus

Läbivaadatud otsus sisaldab järgmisi osi.

1. Valitsustevaheliste kokkulepetega seotud teatamiskohustused:

- liikmesriigi kohustus teatada komisjonile kavatsusest alustada läbirääkimisi kolmanda riigiga uue valitsustevahelise kokkuleppe sõlmimiseks või olemasoleva kokkuleppe muutmiseks;
- pärast sellise teate esitamist tuleks komisjoni läbirääkimistega kursis hoida;
- kui liikmesriik teatab komisjonile valitsustevahelise kokkuleppe sõlmimiseks peetavatest läbirääkimistest, võivad komisjoni talitused anda liikmesriigile nõu, kuidas vältida valitsustevahelise kokkuleppe vastolu liidu õigusega või liidu poliitiliste seisukohtadega, mille on vastu võtnud nõukogu või Euroopa Ülemkogu;
- liikmesriigi kohustus esitada komisjonile kohe, kui kokkuleppeosalised on kõikides olulistes punktides kokku leppinud, valitsustevahelise kokkuleppe või

selle muudatuse kavandis koos kõikide asjakohaste dokumentidega eelhinnangu saamiseks;

- liikmesriigi kohustus esitada komisjonile pärast valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse ratifitseerimist vastav valitsustevaheline kokkulepe või selle muudatus koos kõikide asjakohaste dokumentidega;
- liikmesriigi kohustus esitada komisjonile kõik olemasolevad valitsustevahelised kokkulepped või selle muudatused koos kõikide asjakohaste dokumentidega;
- ettevõtjatevaheliste kokkulepete suhtes teatamiskohustust ei kohaldata, kuid need võib komisjonile esitada vabatahtlikult;
- komisjoni kohustus jagada saadud teavet ja dokumente konfidentsiaalsussätteid järgides teiste liikmesriikidega.

2. Komisjoni hinnang:

- komisjoni kohustus eelnevalt hinnata valitsustevaheliste kokkulepete või nende muudatuste kavandeid ning anda liikmesriigile kuue nädala jooksul teada võimalikest kahtlustest seoses valitsustevahelise kokkuleppe või muudatuse kavandi vastavusega liidu õigusele, eelkõige energiasiseturgu reguleerivate õigusaktidega ja liidu konkurentsioiguse osas;
- komisjoni kohustus teavitada liikmesriiki oma arvamusest valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse vastavuse kohta liidu õigusele 12 nädala jooksul pärast teate esitamist;
- liikmesriik ei sõlmi kavandatavat valitsustevahelist kokkulepet või selle muudatust enne, kui komisjon on teatanud asjaomasele liikmesriigile oma kahtlustest või esitanud oma arvamuse. Kavandatava valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse sõlmimisel võtab liikmesriik igati arvesse komisjoni arvamust;
- komisjoni kohustus hinnata valitsustevaheliste kokkulepete või nende muudatuste vastavust liidu õigusele pärast sõlmimist ja teatada liikmesriikidele üheksa kuu jooksul pärast teate esitamist oma kahtlustest kõnealuste kokkulepete vastavuse osas liidu õigusega.

3. Teatamiskohustus ja mittesiduvate vahendite hindamine komisjonis:

- liikmesriigi kohustus esitada komisjonile kõik olemasolevad või tulevased mittesiduvad vahendid koos kõikide asjakohaste dokumentidega;
- komisjon võib teostada esitatud mittesiduvate vahendite järelhindamise ja teavitada liikmesriiki, kui ta leiab, et mittesiduva vahendi rakendamiseks võetavad meetmed võivad olla vastuolus liidu õigusega;
- komisjoni kohustus jagada saadud dokumente konfidentsiaalsussätteid järgides teiste liikmesriikidega.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega luuakse liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi energiakokkuleppeid ja mittesiduvaid vahendeid käsitlev teabevahetuse mehhanism ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 994/2012/EL

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁶,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁷

ning arvestades järgmist:

- (1) Energiasiseturu nõuetekohaseks toimimiseks on vaja, et liitu imporditud energia suhtes kehtiksid täielikult energiasiseturu aluseks olevad eeskirjad. Kui energiasiseturg ei toimi nõuetekohaselt, seab see liidu energiavarustuskindluse seisukohast haavatavasse ja ebasoodsasse olukorda ning vähendab Euroopa tööstuse ja tarbijate saadavat võimalikku kasu.
- (2) Komisjoni poolt 25. veebruaril 2015 vastu võetud energialiidu strateegia⁸ eesmärk on varustada tarbijaid turvalise, säästva, konkurentsivõimelise ja taskukohase energiaga. Euroopa energialiidu strateegias rõhutatakse, tuginedes juba 2014. aasta mais Euroopa energiajulgeoleku strateegia⁹ kohaselt tehtud analüüsile, et energiajulgeoleku tagamisel on oluline see, et energia ostmiseks kolmandate riikidega sõlmitud kokkulepped vastaksid täielikult liidu õigusele. Sama põhimõtet järgides kutsus Euroopa Ülemkogu 19. märtsi 2015. aasta järeldustes üles tagama kõigi välistarnijatelt gaasi ostmisega seotud kokkulepete puhul liidu õiguse täieliku järgimise, eelkõige suurendades selliste lepete läbipaistvust ja kooskõla liidu energiajulgeolekusätetega.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 994/2012/EL¹⁰ oli kasulik selleks, et saada teavet olemasolevate valitsustevaheliste kokkulepete kohta ja teha kindlaks liidu õigusele mittevastavusest tulenevad probleemid.

⁶ ELT C , , lk .

⁷ ELT C , , lk .

⁸ COM(2015) 80.

⁹ COM(2014) 330.

¹⁰ ELT L 299, 27.10.2012, lk 13.

- (4) Siiski ei olnud otsuse nr 994/2012/EL abil võimalik tulemuslikult tagada, et valitsustevahelised kokkulepped oleksid kooskõlas liidu õigusega. Kõnealune otsus põhines peamiselt sellel, et komisjoni hindas liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi kokkuleppeid pärast nende sõlmimist. Otsuse nr 994/2012/EL rakendamisel saadud kogemuste kohaselt ei ole sellise järelhindamise abil võimalik täielikult tagada valitsustevaheliste kokkulepete kooskõla liidu õigusega. Eelkõige puuduvad valitsustevahelistes kokkulepetes sageli asjakohased lõpetamis- või muutmisklauslid, mis võimaldaksid liikmesriikidel viia valitsustevahelised kokkulepped mõistliku aja jooksul kooskõlla liidu õigusega. Peale selle on allakirjutanute seisukohad juba kindlad, mis toob kaasa poliitilise surve kokkuleppe mis tahes aspekti muutmisest hoidumiseks.
- (5) Selleks et vältida mis tahes vastuolusid liidu õigusega ja suurendada läbipaistvust, peaksid liikmesriigid teatama komisjonile nii kiiresti kui võimalik oma kavatsusest alustada läbirääkimisi uue valitsustevahelise kokkuleppe sõlmimiseks või olemasolevasse kokkuleppesse muudatuste tegemiseks. Liikmesriigid peaksid hoidma komisjoni korrapäraselt kursis läbirääkimiste käiguga. Liikmesriikidel peaks olema võimalus kutsuda komisjoni osalema läbirääkimistel vaatlejana.
- (6) Läbirääkimiste ajal peaks komisjonil olema võimalus anda nõu, kuidas vältida vastuolusid liidu õigusega. Eelkõige võiks komisjon koos liikmesriikidega välja töötada vabatahtlikud standardsätted või suunised. Komisjon peaks saama juhtida tähelepanu liidu energiapoliitika eesmärkidele, liikmesriikidevahelise solidaarsuse põhimõttele ja liidu poliitilistele seisukohtadele, mille on vastu võtnud nõukogu või Euroopa Ülemkogu.
- (7) Selleks et tagada kooskõla liidu õigusega, peaksid liikmesriigid edastama valitsustevahelise kokkuleppe kavandi komisjonile enne seda, kui kokkulepe muutub selle osaliste jaoks õiguslikult siduvaks (eelhinnang). Koostöövajadust silmas pidades peaks komisjon aitama liikmesriigil välja selgitada valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse kavandis sätted, mis on vastuolus liidu õigusega. Sel juhul oleks asjaomane liikmesriik paremini ette valmistatud liidu õigusele vastava kokkuleppe sõlmimiseks. Komisjonil peaks olema piisavalt aega sellise hinnangu andmiseks, et tagada võimalikult suur õiguskindlus ja samas vältida põhjendamatuid viivitusi. Selleks et liikmesriigid saaksid komisjoni abi täielikult ära kasutada, peaksid nad hoiduma valitsustevaheliste kokkulepete sõlmimisest enne, kui komisjon on teatanud asjaomasele liikmesriigile oma hinnangust. Liikmesriigid peaksid võtma kõik vajalikud meetmed kindlakstehtud vastuolu kõrvaldamiseks.
- (8) Energialiidu strateegiat arvesse võttes mängib nii endiste kui ka tulevaste valitsustevaheliste kokkulepete läbipaistvus jätkuvalt ülimalt olulist rolli. Seepärast peaksid liikmesriigid esitama komisjonile kõik olemasolevad ja tulevikus sõlmitavad valitsustevahelised kokkulepped, olenemata sellest, kas need on juba jõustunud või kas neid kohaldatakse rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 25 kohaselt ajutiselt, ning kõik uued valitsustevahelised kokkulepped.
- (9) Komisjon peaks hindama selliste valitsustevaheliste kokkulepete vastavust liidu õigusele, mis jõustusid või mida kohaldati ajutiselt enne käesoleva otsuse jõustumist, ja teavitama sellest liikmesriike. Vastuolu korral peaksid liikmesriigid tegema kõik, et leida avastatud vastuolu kõrvaldamiseks sobiv lahendus.
- (10) Käesolevat otsust kohaldatakse ainult selliste valitsustevaheliste kokkulepete suhtes, mis mõjutavad energiasiseturgu või liidu energiavarustuskindlust. Kahtluse korral peaksid liikmesriigid konsulteerima komisjoniga. Energiasiseturgu või liidu

energiavarustuskindlust ei mõjuta põhimõtteliselt kokkulepped, mis on kehtivuse kaotanud või mida enam ei rakendata, ning seetõttu ei peaks käesolev otsus neid hõlmama.

- (11) Liikmesriigid loovad kolmandate riikidega sidemeid lisaks valitsustevaheliste kokkulepete sõlmimisele ka mittesiduvate vahendite abil. Ehkki need vahendid ei ole õiguslikult siduvad, on neid võimalik kasutada üksikasjaliku energiataristu- ja energiavarustusraamistiku väljatöötamiseks. Selles kontekstis võivad mittesiduvad vahendid mõjutada energiasiseturgu samamoodi nagu valitsustevahelised kokkulepped, kuna nende rakendamisel võib tekkida vastuolu liidu õigusega. Selleks et tagada liikmesriikide kohaldatud kõikide selliste meetmete läbipaistvus, mis võivad mõjutada energiasiseturgu ja energiajulgeolekut, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile pärast nende sõlmimist ka vastavad mittesiduvad vahendid. Komisjon peaks hindama esitatud mittesiduvaid vahendeid ja vajaduse korral asjaomast liikmesriiki sellest teavitama.
- (12) Käesolev otsus ei peaks hõlmama selliseid valitsustevahelisi kokkuleppeid ega mittesiduvaid vahendeid, mis tuleb komisjonile täies mahus esitada muude liidu õigusaktide alusel või milles käsitletakse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluvaid küsimusi.
- (13) Käesoleva otsusega ei tohiks kehtestada ettevõtjatevahelistest kokkulepetest tulenevaid kohustusi. Siiski peaks liikmesriikidel olema võimalus edastada komisjonile vabatahtlikult kokkulepped, millele on selge sõnaga osutatud valitsustevahelistes kokkulepetes või mittesiduvates vahendites.
- (14) Komisjon peaks tegema kogu saadud teabe kõigile teistele liikmesriikidele turvalisel elektroonilisel kujul kättesaadavaks. Komisjon peaks täitma liikmesriikide taotluse käsitada talle esitatud teavet konfidentsiaalsena. Siiski ei tohiks konfidentsiaalsustaotlused piirata komisjoni juurdepääsu konfidentsiaalsele teabele, kuna komisjonil on oma hinnangute koostamiseks vaja terviklikku teavet. Komisjon peaks vastutama konfidentsiaalsusklausli kohaldamise tagamise eest. Konfidentsiaalsustaotlused ei tohiks piirata dokumentidele juurdepääsu õigust, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1049/2001¹¹.
- (15) Kui liikmesriik käsitab valitsustevahelist kokkulepet konfidentsiaalsena, peaks ta esitama komisjonile sellest kokkuvõtte teiste liikmesriikide teavitamise eesmärgil.
- (16) Pidev valitsustevahelisi kokkuleppeid käsitleva teabe vahetamine liidu tasandil peaks võimaldama välja töötada parimad tavad. Kõnealustest parimatest tavadest lähtudes peaks komisjon välja töötama liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelistes kokkulepetes kasutatavad vabatahtlikud standardsätted, tehes seejuures liidu välispoliitika küsimustes vajaduse korral koostööd Euroopa välisteenistusega. Kõnealuste standardsätete kasutamise eesmärk peaks olema vältida vastuolu valitsustevaheliste kokkulepete ja liidu õiguse vahel, eelkõige energiasiseturu eeskirjade ja konkurentsioiguse ning liidu sõlmitud rahvusvaheliste kokkulepete vahel. Nende kasutamine peaks olema vabatahtlik ning nende sisu peaks olema võimalik kohandada vastavalt konkreetsele asjaolule.
- (17) Paremad vastastikused teadmised olemasolevatest ja uutest valitsustevahelistest kokkulepetest ja mittesiduvatest vahendites peaksid võimaldama paremini kooskõlastada energiaalast tegevust nii liikmesriikide endi kui ka liikmesriikide ja

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (ELT L 299, 27.10.2012, lk 13).

komisjoni vahel. Selline parem kooskõla peaks aitama liikmesriikidel täielikult ära kasutada liidu poliitilist ja majanduslikku kaalukust ning võimaldama komisjonil pakkuda lahendusi valitsustevaheliste kokkulepetega seotud probleemide lahendamiseks.

- (18) Komisjon peaks hõlbustama ja toetama liikmesriikide tegevuse kooskõlastamist, et tugevdada tootja-, transiidi- ja tarbijariikide suhtes võetava kindla ja tõhusa kooskõlastatud lähenemisviisi abil liidu üldist strateegilist rolli.
 - (19) Kuna käesoleva otsuse eesmärki, nimelt valitsustevahelisi kokkuleppeid ja mittesiduvaid vahendeid käsitleva teabe vahetamine liikmesriikide ja komisjoni vahel, ei suuda liikmesriigid ise piisavalt saavutada ning kõikides liikmesriikides kohaldatava käesoleva otsuse mõju tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
 - (20) Käesoleva otsuse sätted ei tohiks piirata rikkumisi, riigiabi ja konkurentsivõimet käsitlevate liidu eeskirjade kohaldamist. Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriik ei ole täitnud Euroopa Liidu toimimise lepingust (edaspidi „ELi toimimise leping”) tulenevaid kohustusi, on tal vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 258 õigus algatada rikkumismenetlus.
 - (21) Komisjon peaks 2020. aastal hindama, kas käesolev otsus on piisav ja tulemuslik, et tagada valitsustevaheliste kokkulepete ja liidu õiguse kooskõla ning valitsustevaheliste kokkulepetega seotud tegevuse parem kooskõlastamine liikmesriikide vahel energeetika valdkonnas.
 - (22) Otsus nr 994/2012/EL tuleks tunnistada kehtetuks,
- ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

- 1. Käesoleva otsusega luuakse mehhanism artikli 2 kohaseid energiavaldkonnas sõlmitud valitsustevahelisi kokkuleppeid ja mittesiduvaid vahendeid käsitleva teabe vahetamiseks liikmesriikide ja komisjoni vahel, et optimeerida energiasiseturu toimimist.
- 2. Käesolevat otsust ei kohaldata selliste valitsustevaheliste kokkulepete ega mittesiduvate vahendite suhtes, mille kohta tervikuna kehtib muu liidu õiguses sätestatud eriomane teavitamismenetlus.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „valitsustevaheline kokkulepe” – ühe või mitme liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud õiguslikult siduv kokkulepe, mis mõjutab energiasiseturu korraldust või toimimist või ELi energiavarustuskindlust; kui selline õiguslikult siduv kokkulepe hõlmab ka muid küsimusi, käsitatakse valitsustevahelise kokkuleppena vaid energiaküsimustega seotud sätteid, sealhulgas kõnealuste energiaküsimustega seotud sätete suhtes kohaldatavaid üldsätteid;

- 2) „olemasolev valitsustevaheline kokkulepe” – valitsustevaheline kokkulepe, mis jõustus või mida kohaldatakse ajutiselt enne käesoleva otsuse jõustumist;
- 3) „mittesiduv vahend” – ühe või mitme liikmesriigi ning ühe või mitme kolmanda riigi vaheline õiguslikult mittesiduv kokkulepe, näiteks vastastikuse mõistmise memorandum, ühisdeklaratsioon, ministrite ühisdeklaratsioon, ühismeede või ühine toimumisjuhend, mis hõlmab liidu õiguse tõlgendamist või millega määratakse kindlaks energiatarne tingimused (näiteks mahud ja hinnad) või energiataristute arendamine;
- 4) „olemasolev mittesiduv vahend” – mittesiduv vahend, mis on allkirjastatud või milles on muul viisil kokku lepitud enne käesoleva otsuse jõustumist.

Artikkel 3

Valitsusevaheliste kokkulepetega seotud teatamiskohustus

1. Liikmesriik, kes kavatseb alustada kolmanda riigiga läbirääkimisi olemasoleva valitsustevahelise kokkuleppe muutmiseks või uue valitsustevahelise kokkuleppe sõlmimiseks, teatab oma kavatsusest kirjalikult komisjonile esimesel võimalusel enne läbirääkimiste kavandatud algust.

Liikmesriik, kes teatab komisjonile sellistest läbirääkimistest, peaks komisjoni asjaomaste läbirääkimistega korrapäraselt kursis hoidma.
2. Kui osalised on valitsustevahelise kokkuleppe kavandi või olemasoleva valitsustevahelise kokkuleppe muudatuse kavandi kõikides olulistes punktides kokku leppinud, esitab asjaomane liikmesriik enne ametlike läbirääkimiste lõpuleviimist kõnealuse kokkuleppe või muudatuse kavandi ja kõik selle lisad komisjonile artikli 5 kohase eelhinnangu saamiseks.

Kui valitsustevahelise kokkuleppe kavandis või olemasoleva valitsustevahelise kokkuleppe muudatuse kavandis on selge sõnaga osutatud muudele tekstidele, esitab asjaomane liikmesriik ka kõnealused tekstid, kui need sisaldavad elemente, mis võivad mõjutada energiasiseturu toimumist või liidu energiavarustuskindlust.
3. Pärast valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse ratifitseerimist esitab asjaomane liikmesriik komisjonile kõnealuse valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse, sealhulgas kõik lisad.

Kui ratifitseeritud valitsustevahelises kokkuleppes või olemasoleva valitsustevahelise kokkuleppe ratifitseeritud muudatuses on selge sõnaga osutatud muudele tekstidele, esitab asjaomane liikmesriik ka kõnealused tekstid, kui need sisaldavad elemente, mis võivad mõjutada energiasiseturu toimumist või liidu energiavarustuskindlust.
4. Kohustust teavitada komisjon vastavalt lõigetele 2 ja 3 ei kohaldata ettevõtjatevaheliste kokkulepete suhtes.
5. Kõik käesoleva artikli lõigete 1–3, artikli 6 lõigete 1 ja 2 ning artikli 7 lõigete 1 ja 2 kohased teated esitatakse komisjoni tagatud veebirakenduse kaudu. Artikli 5 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 6 lõikes 3 osutatud tähtaega hakatakse arvestama alates kuupäevast, mil nõuetekohane teade rakenduses registreeritakse.

Artikkel 4

Komisjoni abi

1. Kui liikmesriik teavitab artikli 3 lõike 1 kohaselt komisjoni läbirääkimistest, võivad komisjoni talitused anda läbirääkimisi pidavale liikmesriigile nõu, kuidas vältida läbiräägitava valitsustevahelise kokkuleppe või olemasoleva valitsustevahelise kokkuleppe muudatuse vastuolu liidu õigusega. Liikmesriik võib taotleda komisjonilt abi kõnealuste läbirääkimiste pidamisel.
2. Liikmesriigi taotluse korral või komisjoni taotluse korral ja asjaomase liikmesriigi kirjalikul nõusolekul võib komisjon osaleda läbirääkimistel vaatljana.
3. Kui komisjoni osaleb vaatljana, võib ta anda läbirääkimisi pidavale liikmesriigile nõu, kuidas vältida läbiräägitava valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse vastuolu liidu õigusega.

Artikkel 5

Komisjoni hinnang

1. Komisjon annab kuue nädala jooksul alates valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse täieliku kavandi ja selle lisade esitamisest artikli 3 lõike 2 alusel asjaomasele liikmesriigile teada kõigist kahtlustest seoses valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse kavandi vastavusega liidu õigusele, eelkõige energiasiseturgu reguleerivatele õigusaktidele ja liidu konkurentsioigusele. Kui komisjon kõnealuse tähtaja jooksul ei vasta, siis loetakse, et komisjonil sellised kahtlused puuduvad.
2. Kui komisjon teatab lõike 1 alusel asjaomasele liikmesriigile, et tal on kahtlusi, teavitab komisjon asjaomast liikmesriiki 12 nädala jooksul alates lõikes 1 osutatud teate kättesaamisest oma arvamusest valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse kavandi ja liidu õiguse, eelkõige energiasiseturgu reguleerivate õigusaktide ja liidu konkurentsioiguse vastavuse kohta. Kui komisjon ei ole selle tähtaja jooksul arvamust esitanud, siis loetakse, et komisjonil ei ole vastuväiteid.
3. Asjaomase liikmesriigi nõusolekul võib lõigetes 1 ja 2 osutatud tähtaegu pikendada. Kui asjaolud seda võimaldavad, võib kokkuleppel komisjoniga lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtaegu lühendada.
4. Liikmesriigid ei allkirjasta ega ratifitseeri valitsustevahelise kokkuleppe kavandit või olemasoleva valitsustevahelise kokkuleppe muudatuse kavandit ega lepi selles kokku enne, kui komisjon on teatanud liikmesriigile oma kahtlustest vastavalt lõikele 1 või vajaduse korral esitanud oma arvamuse vastavalt lõikele 2, või kui komisjon ei ole vastust ega arvamust esitanud, enne lõikes 1 või vajaduse korral lõikes 2 sätestatud tähtaja möödumist.

Asjaomane liikmesriik võtab valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse allkirjastamisel, ratifitseerimisel või selle kokkuleppimisel igati arvesse komisjoni arvamust, millele on osutatud lõikes 2.

Artikkel 6

Teatamiskohustus ja olemasolevate valitsustevaheliste kokkulepete hindamine komisjonis

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt [kolme kuu jooksul pärast käesoleva otsuse jõustumist] kõik olemasolevad valitsustevahelised kokkulepped, sealhulgas nende lisad ja kõik neisse tehtud muudatused.

Kui olemasolevas valitsustevahelises kokkuleppes on selge sõnaga osutatud muudele tekstidele, esitab asjaomane liikmesriik ka kõnealused tekstid, kui need sisaldavad elemente, mis võivad mõjutada energiasiseturu toimimist või liidu energiavarustuskindlust.

Kohustust teavitada komisjoni vastavalt käesolevale lõikele ei kohaldata ettevõtjatevaheliste kokkulepete suhtes.
2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel loetakse esitatuks need olemasolevad valitsustevahelised kokkulepped, mis käesoleva otsuse jõustumise kuupäevaks on esitatud komisjonile vastavalt otsuse nr 994/2012/EL artikli 3 lõikele 1 või 5 või määruse (EL) nr 994/2010 artikli 13 lõike 6 punktile a, tingimusel et need on esitatud vastavalt käesoleva artikli lõike 1 nõuetele.
3. Komisjon hindab esitatud valitsustevahelisi kokkuleppeid vastavalt lõikele 1 või 2. Kui komisjonil on pärast esialgset hindamist kahtlusi, kas esitatud kokkulepped vastavad liidu õigusele, eelkõige energiasiseturu reguleerivatele õigusaktidele ja liidu konkurentsioigusele, annab komisjon sellest asjaomastele liikmesriikidele teada üheksa kuu jooksul alates kõnealuste kokkulepete esitamisest.

Artikkel 7

Teatamiskohustus ja mittesiduvate vahendite hindamine komisjonis

1. Pärast mittesiduva vahendi või selle muudatuse vastuvõtmist esitab asjaomane liikmesriik komisjonile mittesiduva vahendi või selle muudatuse, sealhulgas kõik selle lisad.

Kui mittesiduvahendis või selle muudatuses on selge sõnaga osutatud muudele tekstidele, esitab asjaomane liikmesriik ka kõnealused tekstid, kui need sisaldavad elemente, mis võivad mõjutada energiasiseturu toimimist või liidu energiavarustuskindlust.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt [kolme kuu jooksul pärast käesoleva otsuse jõustumist] kõik olemasolevad mittesiduvad vahendid, sealhulgas nende lisad ja kõik neisse tehtud muudatused.

Kui olemasolevas mittesiduvahendis on selge sõnaga osutatud muudele tekstidele, esitab asjaomane liikmesriik ka kõnealused tekstid, kui need sisaldavad elemente, mis võivad mõjutada energiasiseturu toimimist või liidu energiavarustuskindlust.
3. Kohustust teavitada komisjoni vastavalt lõigetele 1 ja 2 ei kohaldata ettevõtjatevaheliste kokkulepete suhtes.
4. Kui komisjon leiab pärast esialgset hindamist, et lõigete 1 ja 2 kohaselt teatatud meetmed mittesiduva instrumendi rakendamiseks võivad olla vastuolus liidu õigusega, eelkõige energiasiseturu reguleerivate õigusaktide ja liidu konkurentsioigusega, võib komisjon sellest asjaomasele liikmesriigile teada anda.

Artikkel 8

Läbipaistvus ja konfidentsiaalsus

1. Liikmesriik võib komisjonile artikli 3 lõigete 1–3, artikli 6 lõike 1 ning artikli 7 lõigete 1 ja 2 kohaselt teavet esitades märkida, kas mingit osa sellest teabest (äriteave või muu teave), mille avalikustamine võiks kahjustada asjaosaliste tegevust, tuleb käsitada konfidentsiaalsena ja kas esitatud teavet võib teiste liikmesriikidega jagada.

Liikmesriik esitab kõnealuse märkuse artikli 6 lõikes 2 osutatud olemasolevate kokkulepete kohta hiljemalt [kolm kuud pärast käesoleva otsuse jõustumist].

2. Kui liikmesriik ei ole esitanud lõike 1 kohast märkust teabe konfidentsiaalsuse kohta, teeb komisjon kõnealuse teabe kõigile liikmesriikidele turvalisel elektroonilisel kujul kättesaadavaks.
3. Kui liikmesriik on esitanud lõike 1 kohase märkuse olemasoleva valitsustevahelise kokkuleppe või selle muudatuse, uue valitsustevahelise kokkuleppe, olemasoleva mittesiduva vahendi või selle muudatuse või uue mittesiduva vahendi konfidentsiaalsuse kohta, teeb asjaomane liikmesriik kättesaadavaks esitatud teabe kokkuvõtte.

Kokkuvõtte sisaldab asjaomase valitsustevahelise kokkuleppe, mittesiduva vahendi või muudatuse kohta vähemalt järgmist:

- (a) teema;
- (b) eesmärk ja kohaldamisala,
- (c) kestus;
- (d) osalised;
- (e) teave peamiste elementide kohta.

Käesolevat lõiget ei kohaldata artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt esitatud teabe suhtes.

4. Komisjon teeb lõikes 3 osutatud kokkuvõtted kõigile teistele liikmesriikidele elektroonilisel kujul kättesaadavaks.
5. Käesoleva artikli kohased konfidentsiaalsustaotlused ei piira komisjoni juurdepääsu konfidentsiaalsele teabele. Komisjon tagab, et konfidentsiaalne teave on kättesaadav ainult nendele komisjoni talitustele, kelle jaoks see on vältimatult vajalik.

Artikkel 9

Liikmesriikide vaheline kooskõlastamine

Komisjon hõlbustab ja toetab liikmesriikide tegevuse kooskõlastamist, et:

- (a) vaadata läbi valitsustevaheliste kokkulepete ja mittesiduvate vahendite valdkonnas arengutendentsid ning püüda tagada järjepidevus ja ühtsus liidu energiaalastes välissuhetes peamiste tootja-, transiidi- ja tarbijariikidega;
- (b) selgitada välja valitsustevaheliste kokkulepetega ja mittesiduvate vahenditega seotud ühised probleemid ja kaaluda nende lahendamiseks vajalikke meetmeid ning pakkuda vajaduse korral välja lahendused;
- (c) töötada parimatele tavadele tuginedes ja liikmesriikidega konsulteerides välja vabatahtlikud standardsätted, mille kasutamine parandaks tunduvalt tulevaste valitsustevaheliste kokkulepete ja mittesiduvate vahendite kooskõla liidu õigusega;

- (d) soodustada vajaduse korral selliste mitmepoolsete valitsustevaheliste kokkulepete ja mittesiduvate vahendite väljatöötamist, millesse on kaasatud mitu liikmesriiki või kogu liit.

Artikkel 10

Aruandlus ja läbivaatamine

1. Komisjon esitab hiljemalt 1. jaanuariks 2020 Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande käesoleva otsuse kohaldamise kohta.
2. Aruandes hinnatakse eeskätt seda, mil määral aitab käesolev otsus kaasa valitsustevaheliste kokkulepete ja mittesiduvate vahendite ning liidu õiguse kooskõla tagamisele ning valitsustevaheliste kokkulepetega ja mittesiduvate vahenditega seotud tegevuse kõrgetasemelisele kooskõlastamisele liikmesriikide vahel. Hinnatakse ka käesoleva otsuse mõju liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelistele läbirääkimistele ning käesoleva otsuse kohaldamisala ja selles sätestatud menetluste asjakohasust.

Artikkel 11

Kehtetuks tunnistamine

Otsus nr 994/2012/EL tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 12

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 13

Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja